

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Dereito Internacional Público		Código	612G01019
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán/Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito Público			
Coordinación	Quindimil Lopez, Jorge Antonio		Correo electrónico	jorge.quindimil@udc.es
Profesorado	Mkrtichyan , Artak Oanta , Gabriela Alexandra Quindimil Lopez, Jorge Antonio		Correo electrónico	a.mkrtichyan@udc.es gabriela.oanta@udc.es jorge.quindimil@udc.es
Web	https://campusvirtual.udc.es/moodle/course/view.php?id=41475&sesskey=9Zrftw1li			
Descripción xeral	Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do Ordenamento xurídico que está destinado a regular a sociedade/comunidade internacional, facilitando a comprensión entre o alumnado dos problemas básicos que rodean aquél. Desde unha perspectiva xurídico-formal, o Dereito internacional preséntaselle ao alumnado na súa dimensión positiva, ofrecendo o maior número posible de referencias á normativa en vigor. Esta perspectiva complétase cunha aproximación histórico-sociolóxica, expoñendo ao alumnado as realidades subxacentes ás normas e o medio concreto en que estas están chamadas a rexer, posto que para un ensino eficaz da materia é fundamental unha exposición dos acontecementos históricos e dos acontecementos sociolóxicos. Así mesmo, ambos os enfoques acompañanxe dunha aproximación axiolóxica ao dereito internacional, coa finalidade de procurar unha constante valoración da norma co ideal de Xustiza. Desde logo, a dimensión finalista da actividade docente conduce a que o ensino non se reduza a unha descripción do ordenamento xurídico internacional, senón que debe facerse reflexionar o alumno sobre o conxunto de valores que inspiran e aos que aspira este ordenamento. Desta forma, ao ensinar e difundir o Dereito internacional preténdese contribuír, en boa medida, a facer progresar a Sociedade internacional e os suxeitos que a compoñen na vía da paz. Tendo en conta o contido esencial desta disciplina científica, a súa docencia exponse desde unha visión realista, pero co firme propósito de facer partícipe o alumnado dos valores que inspiran o ordenamento xurídico internacional, apuntando, cando sexa posible, súxestións para a mellora das normas que o integran e insistindo, sobre todo, no seu cumprimento. Neste contexto sitúase unha das funcións más importantes da docencia do Dereito internacional público: demostrarlle ao estudiantado, e convencelo, de que esta é unha disciplina cada vez más relevante na formación de todo xurista e que tomen conciencia da perspectiva internacional, que lles confire o coñecemento do Ordenamento xurídico internacional, como un elemento imprescindible do mundo interdependente. A función docente universitaria, en que se combina unha función informativa e outra formativa, debe servir para formar xuristas que poidan atopar saídas profesionais vinculadas cos seus estudos pero, sobre todo, tamén debe servir para formar e potenciar as capacidades intelectuais dos estudiantes para que poidan e saibam afrontar de forma crítica os valores e as actitudes sociais que se desenvolven nas sociedades nacionais e internacionais de que eles forman parte.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Conocimiento de la función del Derecho como sistema regulador de las relaciones sociales	A1	B6	C1
	A2	B7	C2
	A3	B8	C3
	A4	B9	C4
	A5	B10	C5
	A6	B11	C6
	A7	B12	C7
	A8	B13	C8
	A9		
	A10		
	A11		
	A12		
	A13		
	A14		
	A15		
Percepción del carácter sistemático del ordenamiento jurídico	A1	B6	C1
	A2	B7	C2
	A3	B8	C3
	A4	B9	C4
	A5	B10	C5
	A6	B11	C6
	A7	B12	C7
	A8	B13	C8
	A9		
	A10		
	A11		
	A12		
	A13		
	A14		
	A15		

Contidos		
Temas	Subtemas	
I. O ORDENAMENTO XURÍDICO INTERNACIONAL		
Lección 1.- A sociedade internacional e o seu ordenamento xurídico	1. A sociedade internacional A) Evolución histórica B) Caracteres básicos 2. O Dereito Internacional Público como ordenamento xurídico da sociedade internacional A) Concepto de Dereito Internacional Público B) Caracteres do Dereito Internacional Público C) Funcións do Dereito Internacional Público	

Lección 2.- A formación do Dereito Internacional Público.	1. A creación e o desenvolvemento progresivo do Dereito Internacional Público 2. Os tratados internacionais A) O procedemento de celebración de tratados B) A aplicación dos tratados 3. O costume e os principios xerais 4. Os actos unilaterais dos estados e das organizáns internacionais 5. A recepción das normas internacionais nos ordenamentos internos
II. OS SUXEITOS DO DEREITO INTERNACIONAL PÚBLICO	
A) O ESTADO	
Lección 3.- O Estado como suxeito primario do Dereito internacional público	1. Os elementos constitutivos do Estado 2. O recoñecemento de estados e o recoñecemento de gobernos 3. As inmunidades do Estado 4. A sucesión de estados
Lección 4.- O territorio do Estado	1.Ideas xerais sobre o territorio do Estado 2.Competencias territoriais sobre o espazo mariño 3.Competencias territoriais sobre o espazo supraterrestre 4.Competencias territoriais sobre outros espazos
Lección 5.- A poboación do Estado.	1. A nacionalidade: competencias do Estado sobre os seus súbditos no estranxeiro 2. A condición xurídica do estranxeiro 3. Régimes cualificados de estranxeiría
Lección 6.- Os órganos do Estado nas relacións internacionais	1. Os órganos centrais 2. A representación diplomática 3. As oficinas consulares
B) LAS ORGANIZACIONES INTERNACIONALES	
Lección 7.- Aspectos xerais das Organizacións internacionais	1. Antecedentes e evolución histórica 2. Concepto e clases 3. Estrutura e formación da vontade 4. Personalidade xurídica internacional
Lección 8.- A Organización das Nacións Unidas.	1. Antecedentes e evolución histórica 2. Propósitos e principios 3. Os membros 4. A estrutura institucional
Lección 9.- As principais funcións das Nacións Unidas.	1. A descolonización 2. O desenvolvemento e o comercio internacional 3. Dereitos humanos 4. Mantemento da paz e seguridade internacionais
C) A PERSONA HUMANA	
Lección 10- A personas humana ante o Dereito internacional público.	1. A capacidade de actuar do individuo ante órganos internacionais 2. A responsabilidade internacional do individuo 3. A protección dos derechos humanos
III. A APLICACIÓN DEL DEREITO INTERNACIONAL PÚBLICO	

Lección 11.- A responsabilidade internacional.	1. Codificación e desenvolvemento progresivo do dereito sobre a responsabilidade internacional 2. A responsabilidade internacional por feitos internacionalmente ilícitos 3. A responsabilidade internacional polas consecuencias prexudiciais de feitos non prohibidos polo Dereito Internacional Público
Lección 12.- Os procedementos para asegurar a aplicación das normas internacionais.	1. A protección diplomática 2. As medidas de autotutela 3. Os procedementos institucionalizados
Lección 13.- Os procedementos pacíficos de solución de controversias internacionais.	1. As controversias internacionais 2. Os procedementos non xurisdicionais de solución de controversias 3. Os procedementos xurisdicionais de solución de controversias
Lección 14.- O control do uso da forza	1. A prohibición da ameaza ou do uso da forza 2. A regulamentación dos conflitos armados 3. O Dereito internacional humanitario

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 A14 A15 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	28	28	56
Proba oral	A1 A2 A3 A4 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B6	1	42	43
Actividades iniciais	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 A14 A15 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	24	0	24
Solución de problemas	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 A14 A15 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	3	3	6
Estudo de casos	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 A14 A15 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	3	3	6

Análise de fontes documentais	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A13 B6 B9	6	3	9
Eventos científicos e/ou divulgativos	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7	3	3	6
Atención personalizada		0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Docencia expositiva y orientativa sobre los contenidos del programa.
Proba oral	El examen se desarrollará de forma oral y consistirá en diversas preguntas basadas en epígrafes del programa.
Actividades iniciais	Las actividades dirigidas consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación o de rol, en trabajos de investigación, de reflexión o en casos prácticos, para cuya elaboración o resolución los alumnos contarán con las correspondientes orientaciones e instrucciones metodológicas, bibliográficas y documentales.
Solución de problemas	Las actividades dirigidas consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación o de rol, en trabajos de investigación, de reflexión o en casos prácticos, para cuya elaboración o resolución los alumnos contarán con las correspondientes orientaciones e instrucciones metodológicas, bibliográficas y documentales.
Estudo de casos	Las actividades dirigidas consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación o de rol, en trabajos de investigación, de reflexión o en casos prácticos, para cuya elaboración o resolución los alumnos contarán con las correspondientes orientaciones e instrucciones metodológicas, bibliográficas y documentales.
Análise de fontes documentais	Las actividades dirigidas consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación o de rol, en trabajos de investigación, de reflexión o en casos prácticos, para cuya elaboración o resolución los alumnos contarán con las correspondientes orientaciones e instrucciones metodológicas, bibliográficas y documentales.
Eventos científicos e/ou divulgativos	Las actividades dirigidas consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación o de rol, en trabajos de investigación, de reflexión o en casos prácticos, para cuya elaboración o resolución los alumnos contarán con las correspondientes orientaciones e instrucciones metodológicas, bibliográficas y documentales.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Actividades iniciais	En la evaluación global también se tendrá en cuenta positivamente la asistencia y la activa participación del alumnado en las clases, en las tutorías y en las demás actividades que se desarrollen durante el curso, de tal modo que el profesor pueda llevar a cabo un seguimiento personalizado del estudiante.
Solución de problemas	
Estudo de casos	
Análise de fontes documentais	
Eventos científicos e/ou divulgativos	
Proba oral	
Sesión maxistral	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Actividades iniciais	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 A14 A15 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	As actividades dirixidas representarán o 30% da nota final e consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación ou de rol, en traballos de investigación, de reflexión o en casos prácticos, para cuxa elaboración e resolución os estudiantes contarán coas correspondentes orientacións e instruccións metodolóxicas, bibliográficas e documentais.	3

Solución de problemas	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 A14 A15 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	As actividades dirixidas representarán o 30% da nota final e consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación ou de rol, en traballos de investigación, de reflexión o en casos prácticos, para cuxa elaboración e resolución os estudiantes contarán coas correspondentes orientacións e instruccións metodolóxicas, bibliográficas e documentais.	15
Estudo de casos	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 A14 A15 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	As actividades dirixidas representarán o 30% da nota final e consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación ou de rol, en traballos de investigación, de reflexión o en casos prácticos, para cuxa elaboración e resolución os estudiantes contarán coas correspondentes orientacións e instruccións metodolóxicas, bibliográficas e documentais.	3
Análise de fontes documentais	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A13 B6 B9	As actividades dirixidas representarán o 30% da nota final e consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación ou de rol, en traballos de investigación, de reflexión o en casos prácticos, para cuxa elaboración e resolución os estudiantes contarán coas correspondentes orientacións e instruccións metodolóxicas, bibliográficas e documentais.	3
Eventos científicos e/ou divulgativos	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7	As actividades dirixidas representarán o 30% da nota final e consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación ou de rol, en traballos de investigación, de reflexión o en casos prácticos, para cuxa elaboración e resolución os estudiantes contarán coas correspondentes orientacións e instruccións metodolóxicas, bibliográficas e documentais.	3
Proba oral	A1 A2 A3 A4 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 B6	Exame final. Suporá o 70% da nota total, e se realizará ó final do cuatrimestre, sobre a base da docencia impartida durante o curso e co apoio da bibliografía e da documentación relativa ós contidos da guía docente. O exame será oral ou escrito (opcional) e consistirá en diversas preguntas baseadas en epígrafes do programa. O nivel mínimo esixido para a superación da proba é de 5 puntos sobre 10. En caso contrario, a materia non se considerará aprobada.	70
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 A14 A15 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Docencia expositiva e orientativa sobre os contidos do programa.	3

Observacións avaliación

A

avalación da materia conta con dous modelos, que se complementarán con criterios adicionais, e que son os seguintes: Modelo A. É o sistema xeral de avaliación a que se someterán por defecto todos os estudiantes matriculados. Modelo B. É o sistema excepcional de avaliación, para aqueles estudiantes que por causas xustificadas non poidan seguir o Modelo A. En canto ao sistema de avaliación en xeral, establecese un sistema de avaliación continua, que se articula ao redor dos seguintes criterios principais:

1. Exame final, que suporá o 70% da nota final e realizarase ao final do cuadrimestre, sobre a base da docencia impartida durante o curso e co apoio da bibliografía e a documentación relativa aos contidos da guía docente. O exame desenvolverase, no caso dos alumnos do Grao en Dereito, de forma oral ou escrita (opcional) e, no caso dos alumnos do Doble Grao Dereito-ADE, de forma oral; e consistirá en diversas preguntas baseadas en epígrafes do programa. O nivel mínimo esixido para a superación desta proba é de 3,5 puntos sobre un máximo de 7. En caso contrario, a materia non se considerará aprobada e a cualificación das actividades dirixidas non se engadirá á cualificación final da materia.
2. Actividades dirixidas, representarán o 30% da nota final e consistirán, fundamentalmente, en actividades de simulación ou de rol, en traballos de investigación, de reflexión ou en casos prácticos, para cuxa elaboración ou resolución os alumnos contarán coas correspondentes orientacións e instrucións metodolóxicas, bibliográficas e documentais. Para a cualificación global da materia só puntuará unha das actividades prácticas, que será elixida de maneira aleatoria na clase de entre todas as realizadas, ademais do correspondente xuízo simulado (só para os alumnos do Grao en Dereito). O nivel mínimo esixido para a superación das actividades dirixidas é de 1,5 puntos sobre un máximo de 3.
3. En caso contrario, a materia non se considerará aprobada. Os alumnos poderán beneficiarse das cualificacións obtidas nas actividades dirixidas durante as convocatorias ordinarias e/ou extraordinarias a que teñan dereito no curso académico correspondente. O alumnado que non poida seguir o Modelo A e, por tanto, non poida participar nas actividades complementarias previstas na programación da materia (que supoñen o 30% da cualificación global) deberán realizar un exame final oral sobre os contidos da materia. O nivel mínimo para a superación deste exame é de 6 puntos sobre 10.

CRITERIOS ADICIONAIS DE AVALIACIÓN. Así mesmo, en ambos os sistemas, valoraranse positivamente para a nota final outras actividades que vaian organizando os profesores da materia ao longo do curso, como xornadas, seminarios, congresos ou actividades doutra natureza. Na avaliación global tamén se terá en conta positivamente a asistencia e a participación activa do alumnado nas clases, nas titorías e nas demais actividades que se desenvolvan durante o curso.

Fontes de información

Bibliografía básica	- DIEZ DE VELASCO, M. (2013). Instituciones de Derecho Internacional Público, 18ª ed.. Madrid: Ed. Tecnos - DIEZ DE VELASCO, M. (SOBRINO HEREDIA, J.M. coord.) (2010). Las Organizaciones internacionales. Madrid: Ed. Tecnos - SOBRINO HEREDIA, J.M. (2012). Recopilación de textos internacionales y de la Unión Europea. A Coruña: Ed. Netbiblo

Bibliografía complementaria	- MARIÑO MENENDEZ, F. (2005). Derecho internacional público. Parte general, 4ª ed. revisada. Madrid: Ed. Trotta - PASTOR RIDRUEJO, J.A. (2013). Curso de Derecho internacional público y Organizaciones internacionales, 17ª ed.. Madrid: Ed. Tecnos - REMIRO BROTONS, A. Y OTROS (2010). Derecho internacional. Valencia: Ed. Tirant lo Blanch - RODRIGUEZ CARRIÓN, A. (2009). Lecciones de Derecho internacional público, 6ª ed., 2ª reimpresión . Madrid: Ed. Tecnos - SÁENZ DE SANTAMARÍA, P.A. (2014). Sistema de Derecho Internacional Público, 3ª ed.. Pamplona: Ed. Civitas-Thomson Reuters

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Dereito da Unión Europea/612G01021

Traballo fin de Grao/612G01031

Dereito internacional dos espazos/612G01047

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías